

XOSÉ M.ª ALVAREZ BLÁZQUEZ

BERRO EN LEMBRANZA
DOS HEROIS DE CARRAL

F. M. G.

Galiza. - 1934

SAIU DO PRELO
O DIA
XV - V - MCMXXXIV.
IMPRENDA DE
E. PAREDES VALDÉS.
PONTEVEDRA.

Limiar

É a verdadeira voz: a voz d'os mortos
n'os beizos d'un mozo.

É o verdadeiro ideal, o ideal d'os mortos
pra ser mais ideal, n'o curazón d'un rapaz
pra non deixar de latejar nin n'o Alén.

Estadea viva que pon arrepios de medo
n'os vellos e que enruña ós mozos.

Cántiga d'o vivir, cantada pol-os que
indo a morrer entónñanse immorrentes n'a
verdadeira Vida: N'os séculos percorridos
pol-os roteiros d'o mundo, a vellice nasceu
za vella, y-a mocidade está aínda n'os
vinte anos.

A pedra de David aínda está espetada
n-a testa de Goliath, matándoo a reo.

Nosé SESTO LOPEZ

Na Galiza.

Irmáns:

Coido que caíchedes n-un grande erro, ao me chamar pra eu vos falare n-iste día. Eu son un probe romántego, i-eiquí percisábase un home menos fora de tempo e menos dado ao pranto, que soupera aproveitar iste intre c-un senso de fonda política. Eu farei o que poida, e se sintides tremárenme as verbas, decatádevos que hoxe falo en púbrigo pol-a primeira vegada na miña vida.

Tudos vos sabédelo millor que eu o sei:

no ano 46 do derradeiro século, a santa indiñazón de un fato de homes cabales—e seica ao dicir cabales díxeno tudo—ergueron en Galiza o estandarte da rebelión. E tremaron os homes da Castela, e, por maliaxe, tamén tremaron moitos homes da Galiza, coma os mouros tremaron ao ollare no lonxe o circo de lume do Cid; car as xestas dos herois teñen sempre o vieiro orelado pol-as silvas medoñentas dos cativos. I-eu xúrovos que os cativos tremen hastra a morte. I-o chan de Castela estános a dicir que ainda treme; car o chan de Castela fai o circo de penedos que fan as augas cando a pedra fende a sua eistúpida mansedume. As augas teñen sido feitas pra erguere ondas e criare peixes, i-a terra pra erguere outas montanas e dare herba verde!

Ben vol-o dicía: eu son un probe romántego, car outro mozo n-iste intre estaría-

vos a d'cir que en Carral hai unha dúcia de esqueletes, agardando que nos vaiamos faguere fachas de lume bermella cos seus osos. Mais eu dígovos que en Carral hai unha dúcia de covas, i-enriba das covas unha dúcia de illós, a refrexar na sua auguiña queda o bico garimoso de unha estrela. E ainda vos digo mais: é perciso que guíndemol-a pedra do noso homaxe pra os cabales e da nosa indiñazón pra os cativos, na mansedume dos illós de Carral. I-o bico da estrela ha trocárese en cen bicos, i-a i-auga fará un satírico retrato do tremor medoñento da Castela.

Mais xá vos dixeron ao encomenzar que n-aquil intre de gloria do ano 46 tremaron, por maliaxe, moitos homes da Galiza—e disculpai que a taes xentes lles chame homes.—E agora dígovos que os fillos i-os netos dos mal nados bulen antre nosco,

falan con nosco, viaxan con nosco, estudan con nosco. E non ha sere!: os fillos dos Solís e dos Faraldos, feitos montanas, soilo poden deitar pedras á i-auga morta e cheirrenta dos fillos e dos netos dos treidores.

E seica xá vol-o dixeran tudo. A loita non ha rematar namentres a i-auga faga espe-llo; soilo teremos gaño cando non haxa un intre en que as nosas pedras deixen de fendel-o lombo dos illós. E non recuédes, si os illós cheiran a podre: é preciso remexelos pra que se enchan do arume balsamado dos eidos. É preciso remexer no mais fundo dos espritos dos fillos dos cativos, é preciso ceibalos da lama, aínda que non sexa mais que pra non deixar emporcare a nosa paisaxe.

En Carral durmen o sono infindo as caliveras dos heroís do 46, sen que de entón, n-outro anaco da terra galega, fórase deitar pra sempre outro corpo furado pol-as ba-

las casteláns. Unha ducia de caliveras non fai un penedo; e soilo cando teñamos feito un penedo de caliveras mondas na loita, poderemos dicir que o trunfo é noso. I-entón, o tremar dos déspotas non ha finire endexamais.

E remato de dicirvos coma temos de loitar, coma a nosa laboura ha sere encamiñada: pol-os rueiros da rebelión e con fachas acesas nos osos dos santos de Carral. Non hemos tremar, car soilo tremen os cativos de esprito; i-un home que loita por amor á terra que o acouga non pode sere cativo. Cativo é o que defende o que non é seu, e rouba e mata, si é preciso, pol-o que soilo pertece aos alleos. Nos anceiamos conquerir o noso, o noso tan aldraxado pol-os que o poñen coma eixemplo de cativeza e ruindade.

Coitados! Se o noso é tan ruín, por qué

non nos deixan a nos co-a nosa catividade?
E se estamos máis outos que iles, que de-
prendan de nos e non enlamen o noso rui-
ro. Se o reiseñol fose ruín, non percuraría-
mos telo con nosco, coma a Castela per-
cura da Galiza; mais se o reiseñol non é
ruín, é preciso deixalo en liberdade, car
na xaula non ha cantare coma canta na
veira do río, cando os peixes aboian por
ouvido. E seica xá houbo mais de un peixe
que, alelado co canto, morreu abafado.

Irmáns:

Ehí temol-a xesta heroica dos
reboluzonarios do 46. Ehí temol-os estu-
dantes da Universidade de aquela, deixan-
do a troula pol-as armas; i-ehí temol-os
labregos de entón, afiando as fouces. Ollai
pra iles e ollai pra nos: qué é o que ollades?
Eu vol-o direi: homes intresados na de-

rradeira cinta da Marlene Dietrich; estu-
dantes axeitados a faguer o Hitler ou o
Charlot pol-as ruas, erguendo a mau coma
pra ollar se chove, i-esquencendo que a
mau soilo debe erguérese pra dar unha
lambada e faguer rubir os còres aos que en-
dexamais tal sintiron; e, pra rematar, la-
bregos mais ou menos intresados nos par-
tidos de fútbol do "Celta". Eu non sei
coma perante istes feitos a paisaxe nosa
non morre de saudade e se non troca en
ermo. Non-o sei!

Ben me decato que a totalidade dos estu-
dantes non é feixista e que non todol-os
labregos entenden do fútbol. Lástema fora!
Mais non me negaredes que a maioría dos
parbos é inqueda.

Qué temos de faguer? Xá vol-o dixen:
deixade o romanticismo pra os prománte-
gos que, coma eu, non prestan pra ou-

tra cousa, e acendere fachas bermellas nos osos dos mártires de Carral. E se Galiza non ceiba a súa opresión centrae, deamos o noso esquelete pra erguere o penedo de osos que ha faguer tremaren aos cativos deica o intre da morte. Eu vos digo que, pol-o menos, a nosa calivera prestaráse eisé pra niño de volvoretas, i-esto é millor que tela enriba das hobreiras pra niño de morcegos.

Se somos vítimas a nosa impotencia, sexamos ao menos mantenza dos peixes ou sávia dos albres, denantes dal-o lombo ás trallas vergoñentas dos déspotas.

Mais non odiedes. Eu sou cristiá, e coma cristiá prégovos que non odiedes. Mais eu sei que non poderedes amar aos inimigos; a indiferencia é a meirande mostra de superioridade. E se algún día triunfamos, xá lle amostremos á Hespaña inteira coma a Galiza ten arrollos de nai e acougos de

noiva, e ubres de madroa e abuideza de vestal. Namentres, témoslle de amostrear coma a Galiza ten peito de home e audacia de noivo, e nervo de mozo e inteireza de vello.

Irmáns:

Eu vos invito pra a loita. De hoxe en diante prométovos deixar no oco de un albre o meu bagaxe inútei de poeta e ire con vosco a onde vos queirades. E non haremos loitar coma o coello que fuxe da raposa, non; eu sei ben que se o coello fincara os dentes nos fuciños do seu inimigo, tiña xá moito camiño andado pra gañar. Nos temos de dal-o peito, e se en derradeiro termo a raposa nos pilla, morramos co-a idea de que cando nos xanta é car hemo tere bo celme.

Deitemos a pedra da nosa indifiaxón na

mansedume eistúpida dos illós e acendamos fachas nos osos dos bos de Carral. Eu sei de certo que os seus espíritos andarán con nosco, latexarán a nosa veira e daránnos o bafo lene e balsamado do seu inmorredoíro amor a Galiza.

Eu ben sei que o espírito dos mártires de Carral está con nosco. Por iso non vos prego o minuto de silencio que pol-os mortos se prega. Eu prégovos coma aos vivos, pois íles vivos están en vos, que vos poñades en pé.

Homes de Carral: ergueivos!

Pontevedra, maio do 34.

Publicacións da

FEDERACIÓN DE MOCEDADES GALEGUISTAS

N.º 1

SECCIÓN DE EDUCACIÓN

CULTURAL E PATRIÓTECA

GRUPO DE PONTEVEDRA